

GRØNLAND I VERDEN

Intet om os, uden os

**Grønlands udenrigs-, sikkerheds- og forsvarspolitiske
strategi for 2024-2033**

— en Arktisk Strategi

12. SIKKERHEDS- OG FORSVARSPOLITIK

Verden vil fortsætte med at forandre sig. Konflikter og uforudsigelige destabiliserende begivenheder opstår og foregår på måder, som indtil for nyligt var utænkelige. Menneskelige trusler har ikke længe været altid uniformer og militære kendetegn på, men er nu fordækte aktioner, der rammer civil infrastruktur og kommunikation uden respekt for folkerettens rammer — også i vores del af verden. Grønland oplever også ondsindede cyberangreb og skal derfor beskytte kritisk civil infrastruktur bedre imod disse angreb. Grønland er derfor nødt til at styrke kapaciteten på dette område. Det er vigtigt at sikre, at ejerskabet, ansvaret for og kontrollen af samfundets grundlæggende kritiske infrastruktur altid ligger i Grønland. Grønland kan og skal ikke lade samfundets kritiske infrastruktur være ejet af udenlandske aktører. For samfundet og folkets sikkerheds skyld skal kontrollen med disse altid sikres i Grønland.

Konflikter og sikkerhedspolitiske forhold påvirker hele verden og kræver, at forholdsregler samt sikkerheds- og forsvarspolitiske beslutninger og positioner må tages — herunder i Grønland og Arktis, om vi vil det eller ej. Vi skal bidrage til disse diskussioner og beslutninger på kvalificeret vis. Derfor skal vi fra grønlandsk side styrke og engagere os.

Grønland står grundlæggende for demokrati, menneskerettigheder, respekt for folkeretten og folkenes selvbestemmelsesret. I en foranderlig verden må vi holde fast ved folkeretten, fred og orden i verdenssamfundet. Der er derfor lande, som vi i lighed med andre ligesindede lande af sikkerheds- og forsvarspolitiske grunde, vil have begrænsninger i samarbejdet med.

Sammen med vores nærmeste partnere og allierede, Danmark og USA, skal vi tage vores grundlæggende forholdsregler. Her er det også vigtigt at samarbejde med vores naboer Canada og Island. Alle medlemmer af NATO.

Denne tilgang er for, at Grønland kan fastholde lavspænding og fred. Det er en kvalificeret tilgang.

Med viden og samarbejde vil vi styrke dialogen for fred — og fastholde fredens stemme i andre lande. Vi må ikke være naive. Vi må dog heller ikke give op, når det kommer til fred. Vi skal se på og studere, hvorledes fred opretholdes og opnås andre steder i verden. I modsætning til mange andre regioner er Arktis ikke en region, som har set talrige krige. Tværtimod. Det er en region, hvor staterne i Arktisk Råd har oprindelige folks repræsentanter siddende med sig ved bordet med taleret, for anerkendelsen, dialogens og forståelsens skyld. Vi skal huske hvem vi er og hvad vores grundlæggende værdier er. Grønland vil derfor, gerne i samarbejde med eksterne bidragsydere, oprette et Fredscenter i Grønland med fokus på freden i Arktis. Viden om fred og dialogen om fred skal styrkes og oprustes. Samarbejde er en forudsætning for fred. Fred er en forudsætning for bæredygtig udvikling. Derfor skal vi støtte forskning om fred og have et center i Grønland.

Med rod i kolonitiden, har Grønland også historiske, kulturelle, familiemæssige, politiske og handelsmæssige forbindelser til Europa. Grønland har i århundreder fået sine forsyninger fra Europa, men vi skal ikke glemme, at dette blev afbrudt af en periode med forsyninger leveret af USA under 2. Verdenskrig. Krig og konflikt kan skabe afbrydelser, og verden er blevet et mere usikkert og ustabilt sted. Vi må ikke glemme historien.

I 2022 fik krigen atter sit tag i Europa. Rusland invaderede Ukraine. Det aggressive angreb på den suveræne stat, Ukraine, er et direkte brud på folkeretten og det ukrainske folks selvbestemmelsesret. Grønland har truffet beslutning om at tilslutte sig EU's sanktioner overfor Rusland. Den internationale orden må holdes til gavn for fred, stabilitet og forudsigelighed i det værdifulde internationale samarbejde. Grønland står sammen med de lande, der opretholder disse principper.

Grønland er del af den vestlige alliance via Kongerigets medlemskab af NATO. Grønland er repræsenteret med medarbejdere i NATO ved en

diplomat placeret i DANATO¹. Derved styrker Grønland vidensniveauet om Arktis og Grønland i NATO, samtidig med, at vi holder os selv opdaterede. Grønland vil arbejde for at viden om, at Arktis har en særlig tradition for samarbejde imellem de arktiske folk, sikres i NATO — således at beslutninger og politikker tager højde for dette. I samme ånd, vil Grønland støtte, at grønlandske parlamentarikere, kan blive del af samarbejdet, NATO Parliamentarians, for at bidrage til de politiske diskussioner.

Grønland vil fortsætte med at samarbejde med Danmarks og USA's forsvarsmyndigheder, og særligt om den mest hensigtsmæssige måde hvorpå militære værn og installationer er til stede i Grønland. USA er nabo til Grønland og verdens førende supermagt og en vigtig allieret af Grønland. Grønland vil fortsætte forsvarssamarbejdet med USA, herunder i Permanent Committee, og om muligt intensivere kontakten med USA. Vi skal fastholde den positive dialog med ledelsen af Pituffik Space Base for lokale tiltag og samarbejder, og med Pentagon og den bredere amerikanske regering for mere omfattende tiltag og udviklinger. Grønland skal oprette en administrativ enhed, der er dedikeret til forhold i og omkring Pituffik, så grønlandske beslutningstagere får bedre mulighed for involvering og inddragelse vedrørende de base-relaterede forhold.

Grønland engagerer sig i Danmarks forsvarsforlig for at sikre den samfundsmæssige bæredygtighed i relation til nye tiltag. Grønland vil sikre den rette balance mellem militære forsvarskapaciteter og civile kapaciteter, overvågningskapaciteter, dual-use infrastruktur, hvor grønlandske selskaber kan udfylde roller. Her skal ligeledes tænkes ind, at lufthavnen i Kangerlussuaq fortsat skal anvendes. Sammen med vores partnere, vil Grønland arbejde for en transformation af beredskabet i Grønland (SAR) fra overvejende militær karakter til civil, ligesom vores naboer har tilrettelagt deres.

Grønland skal have udviklet et civilt beredskab, og udarbejdet flere beredskabsplaner i relation til kritisk infrastruktur og samfundet for på den vis

at styrke samfunds- og forsyningssikkerheden. I den forbindelse vil Grønland hente inspiration og udbygge samarbejdet med eksempelvis Island og Canada. I Grønland har vi længe talt om det grønlandske folks manglende involvering i Siriuspatruljen og dermed opretholdelse af suveræniteten — det skal der ændres på. Grønland er nødt til at være mindre sårbar og generelt påtage sig et større ansvar. Som land skal vi gøre os mere robuste overfor uheld, ulykker og ondsindede angreb, og Grønland vil derfor arbejde for at deltage mere i suverænitetshåndhævelsen.

Ved en øget deltagelse vil Grønland også på andre områder kunne bidrage til GIUK-gabets² overvågning under hensyntagen til Grønlands målsætning om Arktis som lavspændingsområde. Vi skal bidrage med vores del for GIUK-gabets overvågning. Vi skal overvåge og ikke bidrage til et våbenkapløb i Arktis.

Det kan være nødvendigt at placere militære installationer eller baser ved civile samfund. Det kan sikre en bedre civil udnyttelse (bedre dual-use) af kapaciteter og servicering af installationerne fra det civile samfund. Dog ønsker Grønland som udgangspunkt ikke militære baser ved civile samfund, da civile samfund ikke skal ligge for tæt på mulige militære mål i tilfælde af konflikt. Grønland ønsker grundlæggende ikke øget militær tilstedeværelse, og at nye militære tiltag sker med udgangspunkt i bidrag til fastholdelse af lavspænding.

Alt andet lige, er Grønland imod, at ikke-arktiske landes permanente militære kapaciteter udvides i Arktis for ad den vej at bidrage til oprustning af Arktis. Det skal undgås. Grønland vil ligeledes opfordre til, at der blandt arktiske lande udvises tilbageholdenhed i relation til militær oprustning.

Det er afgørende, at Grønlands civile lokale beredskabsmæssige kapaciteter og kompetencer udvikles således, at det grønlandske folk er med til at tage medansvar for suverænitetshåndhævelsen, og at Grønland er med til at fastholde Arktis som en sikker og fredelig region. Opbygningen af

1 Danmarks Faste Repræsentation ved NATO

2 GIUK-gabet er en forkortelse for "Grønland, Island og United Kingdom-gabet". GIUK-gabet er en militær flådestrategisk passage.

kompetencerne skal ske i tæt samarbejde med eksempelvis Arktisk Kommando, hvorved Grønland også kan bidrage med et større og mere indgående kendskab til forholdene i Grønland. Arktisk Kommando kan ligeledes lære af grønlandsk ekspertise i landet. Vi kender vores land og hav og vi kender vores forhold — vi ved når isen er blevet tyndere, og vi skal udnytte og udvikle vores evner til at finde nye veje. Vi skal være med til at løfte ansvaret — herunder indenfor search and rescue (SAR) og gerne sammen med partnere påbegynde udviklingen af egen fiskeriinspektion og kystvagtsvaretagelse i eget farvand. Vi skal udvikle vores SAR-kapacitet, så vi også i højere grad løfter ansvar i relation til internationale aftaler, som SAR-aftalen³ underskrevet i sammenhæng med Arktisk Råds Ministermøde i Nuuk i 2011, samt andre aftaler lignende aftaler. **Intet om os, uden os.**

Der skal samarbejdes med kommunerne, brandvæsenerne, Air Greenland, Tusass og andre. Og vi er nødt til at diskutere hvor vidt vi skal udvikle og indføre værnepligt eller civil værnepligt i Grønland. Det vil være nødvendigt at hæve uddannelses- og kompetenceniveauet i samarbejde med andre lande for at opbygge civile strukturer og kapaciteter for et civilt beredskab, da vi er nødt til at forberede os til tiden med selvstændighed.

- Grønland vil stå sammen med de lande, der overholder folkeretten og respekterer folkenes selvbestemmelsesret.
- Grønland vil kompetenceopbygge, forberede sig og have beredskabsplaner for flere ulykkes- og ondsindede angrebsscenarier på kritisk infrastruktur og samfundet, for derigennem at styrke samfundssikkerheden.
- Grønland vil styrke sine kapaciteter for cybersikkerhed.
- Grønland vil deltage i Kongerigets forsvarsforlig og tage et medansvar omkring den generelle sikkerhedspolitiske situation i

verden og Arktis. Grønland er derfor nødt til at opgradere sin sikkerhedspolitiske ekspertise og kapacitet.

- Grønland støtter, at grønlandske parlamentarikere kan blive del af NATO Parlamentarians samarbejdet.
- Grønland støtter dual-use infrastruktur, og særligt øget overvågningskapacitet, der ligeledes kan benyttes civilt, herunder til search-and-rescue.
- Grønland vil etablere en administrativ enhed, der er dedikeret til Pituffik Space Base-forhold.
- Grønland ønsker at etablere et Fredscenter, gerne i samarbejde med eksterne partnere, for at fremme viden om fred og styrke dialogen for samarbejde, lavspænding og fred i Arktis.
- Grønland vil internt diskutere indførelsen af værnepligt eller civil værnepligt i Grønland.
- Grønland vil arbejde for en etablering af civile beredskabskapaciteter og på sigt kystvagt. Grønland skal deltage i suverænitets-håndhævelsen til lands og til vands.
- Grønland vil forberede sig og tage forholdsregler for forsyningssikkerheden i en uforudsigelig verden.
- Grønland vil med tiden udvikle en stadig mere detaljeret sikkerheds- og forsvarspolitik.

3 SAR-aftalen/ SAR Agreement — "Agreement on Cooperation on Aeronautical and Maritime Search and Rescue in the Arctic"